

LOTTE GARBERS

www.lottegarbers.dk

Jeg gider ikke leve i et regneark

Skrevet af Birgitte Bartholdy, ALT for Damerne 2005

Der er for mange alt for tjekkede og kontrollerede kvinder i Danmark. De snyder sig selv for livet, mener forfatteren Lotte Garbers. I sin nye roman sender hun hovedpersonen til Vietnam for at mærke livet og kærligheden. Vietnam var nemlig lige ved at bringe hende selv ud af fatning.

"Pendul" hedder Lotte Garbers tredje roman, og det er, indrømmer hun, den sværeste hun nogen sinde har skrevet. Måske fordi hun går tættere på døden og kærligheden, end hun før har gjort. Væk er den kække tone fra hendes forrige romaner, "For egen vinding" og "Hun har det hele", og ind er kommet en mere hudløs og nøgtern stil. Tre år har det taget hende, at få baksat denne historie om en yngre kvindes livskrise på plads. Det har trukket tænder ud, og undervejs er hun ind imellem blevet så tosset på sin redaktør på Gyldendal, at hun har stortudet. Hun har også en gang smidt 250 sider i hovedet på ham og sagt, at så kunne han krafteddermame selv skrive den historie, han så gerne ville have.

- Jeg har oplevet ham som utroligt hård. Omvendt må jeg nok erkende, at det er bedre med en kvalitetsbevidst redaktør end en af gummi.

På få måneder må bogens hovedperson, den 36-årige Ditte, der er en gennemkontrolleret og tjekket radiojournalist, se sit velordnede liv falde fra hinanden, da hendes mand får konstateret uhelbredelig kræft. Mandens dødsleje er beskrevet i alle de mest barske detaljer.

- Det var nødvendigt, synes jeg, for at vise hvor grimt livet også kan være. I vores pæne, moderne kvindeliv er mange af os så optaget af at leve helt rigtigt, at vi glemmer, at katastrofen kan ramme os. Vi tror, at hvis vi husker at spise 600 gram grønsager og motionere og ind imellem køber nogle nye råhvide puder til sofaen, så kan der ikke ske os noget ondt. Men det kan der, siger Lotte Garbers.

- Og når det så sker, er vi uforberedte. Det er ikke med i masterplanen. Ditte er typen, der har haft pensionsordning, siden hun blev fastansat og helt sikkert har et beløb stående, hun kan overføre fra, hvis nu vaskemaskinen går i stykker. Men livet kan altså være mere alvorligt, og det kommer helt bag på hende.

To bomber i et fly

Ikke fordi Lotte Garbers selv er meget bedre.

At skrive denne bog har været hendes egen specielle måde at forsøge at gardere sig mod, at hun selv eller nogen af hendes nærmeste skulle komme til at opleve en lignende død.

-Jeg har engang læst i en bog af Lisa Alther om en tante, der altid havde en bombe med, når hun var ude at flyve, for sandsynligheden for, at der var to bomber i et fly, var så lille, at hun på den måde sikrede sig mod at blive sprængt i luften. Præcis sådan tænker jeg. Nu har jeg beskrevet en cancerdød med alle de grimme detaljer. Rent statistisk må jeg så have haft al den cancer, som jeg skal have, tæt inde på livet.

- At skrive historier om alt det, der kan ødelægge mit pæne liv, er min måde at være kontrolleret på. Det kan anbefales, men jeg kan ikke garantere, at det virker.

Historien i bogen er altså på ingen måde hentet fra virkeligheden. Lotte Garbers mand, Carsten, lever i bedste velgående og har det ganske udmærket. Hun har kendt ham i 17 år, de har været gift i 14 og har sammen to sønner. Carsten er kommunikationsrådgiver og forsørger familien. For selv om Lotte Garbers med sine to første bøger har fået mange læsere, er indtægterne fra forfattervirksomheden nemlig ikke store nok til at være andet end et tilskud til hjemmets økonomi. Sådan har det ikke altid været. Engang var det hende, der tjente mest. Hun er uddannet cand.merc.int. og arbejdede som administrationschef i

Microsoft i Danmark, da hun i 1998 tog en rask beslutning og sagde op. De første 100 sider af hendes første bog, "For egen vinding", var skrevet, og hun længtes efter at skrive fulltime. Ved siden af tager hun sig af det hele derhjemme i det lille hus, der er klemmt ind mellem store villaer i Espergærde. Det er hende, der henter børnene og klarer alt det praktiske. Det vil sige, næsten alt det praktiske.

- Vi er sådan lidt underlige her i familien. Det er mig, der laver regnskaber, vasker og laver mad, og mig, der har kørevejledningen, når vi kører. Men det er Carsten, der tegner og reparerer og laver fastelavnsting til ungerne. Det er også ham, der leger med børnene. Det har jeg aldrig været god til, selv om jeg er blevet bedre, nu hvor de er blevet otte og tolv og kan spille spil. Sådan noget med at ligge på gulvet og lege da gung da gung med en løve giver mig akutte stresssymptomer.

Fem dages ro

Ind imellem har hun brug for en totalpause, en time out, som hun selv kalder det

- Drømmen var at sidde en uge hver måned i en tagelighed på Christianshavn. Men det kunne jeg ikke holde til, jeg ville savne børnene for meget. Og så var der en, der sagde: "Jamen, Lotte, så kunne du jo gøre det hver anden måned." Aha ja. Nogen gange er vi ekstremt sløve i optrækket og kan ikke forestille os, der er en mellemløsning, men det er der jo for det meste. Så nu sidder jeg hver anden måned i fem dage fra onsdag til søndag rundt omkring, hvor der er plads i folks

lejligheder eller i et tomt sommerhus.

- Der har jeg ro til at sove, gå i biografen, lægge syvskabale og købe tøj, jeg ikke har råd til. Men

allermest har jeg ro til at arbejde. Der er ingen børn, som hele tiden vil have noget at spise. Synes

du ikke, det er utrolig dårligt indrettet, at børn skal have mad hele tiden? Jeg ville ønske, menneskebørn var indrettet som de rovdyr, der kun behøver at indtage føde en gang om ugen. En

stor portion om fredagen, og så var det overstået, det ville passe bedre til mit temperament. Det,

som Lotte Garbers virkelig er bange for, bortset fra døden, er ligesom sin hovedperson Ditte at blive afhængig af at leve sit liv i regneark.

- Jeg kan godt lide at sige, at det eneste tidspunkt, du får ild i danske kvinders øjne, er, når de brokker sig, og helst over deres mænd, men også over pædagogerne og vennerne og køen i Netto. Vi er ikke meget oppe at ringe over noget som helst positivt. Hvornår kunne vi sidst ikke lade være med at give vores mænd et kompliment? Hvornår var vi sidst lige ved at sige op, for nu ville vi altså noget andet? Hvornår glemte vi sidst at stå af bussen, fordi vi var midt i en spændende samtale? Vi bliver så sjældent revet med af begejstring over et eller andet. Vores hverdag er simpelthen så tjekket, at verden bryder sammen, hvis toget er 20 minutter forsinket. - Det er forfærdeligt, men samtidig kan jeg da heller ikke lade være med selv at tilstræbe roen, regelmæssigheden og renligheden. Det er sådan en understrøm, vi er nødt til at kæmpe imod. Ellers ender vi med nogle liv, som er dybt kedelige og forudsigelige, og hvor alt er sat i system og skrevet ind i kalenderen.

Den rigtige aften at more sig

Ditte i romanen vælter med voldsom kraft ud af alle regnearkets kolonner, da hun efter mandens død havner i Vietnam sammen med sin lille søn og bliver overvældet af landets skønhed, maden, duftene og sensualiteten. Det samme blev Lotte Garbers, da hun for tre år siden rejste rundt i Østen med sin mand og to drenge og i seks uger opholdt sig i Vietnam.

- Der er selvfølgelig også en bagside. Der lugter af affald og benzin, de sveder i deres polyestertøj, og der spises over alt og hele tiden. Men det, man mest lægger mærke til, er skønheden, den helt fantastiske skønhed, og tempoet. I Bali og Thailand imponeres man over folks langmodighed, men i Vietnam pisker de rundt på deres knallerter, der handles og arbejdes, og natportieren læser selvfølgelig i en engelsk ordbog. Der er så mange mennesker, som snakker, skriger, råber og synger, og der er popmusik over det hele. Det er meget, meget anderledes. Og når det er det, kan man ikke undgå at opdage, hvem man selv er, og hvilke værdier man selv har lyst til at leve efter.

- Det var, mens jeg opholdt mig midt i dette sansebombardement, at jeg fik ideen til "Pendul". Jeg tænkte: Hvad vil der ske, hvis jeg i en roman bragte en gennemkontrolleret dansk kvinde herud? Én, som befinder sig i en udsat position, og derfor er meget modtagelig? Og hvad nu, hvis denne kvinde forelskede sig i en vietnamesisk mand?

Det er det, der sker i "Pendul". Danske Ditte forelsker sig i den fransk-vietnamesiske Minh, som får

det til at knage og brage i alle hendes forsvarsværker.

Her er nemlig for en gangs skyld et punkt, hvor Lotte Garbers mener, der er grund til at kritisere de danske mænd.

- De er ikke gode til at give komplimenter. Vi kvinder bliver fuldstændig overvældede når det sker, fordi det sker så sjældent. For en som Ditte er det overraskende at møde en mand, der er i kontakt med sine følelser og kan finde ud af at give udtryk for dem. Selv lærte Lotte Garbers også noget om kærligheden ved at rejse i Østen.

- Jeg, min mand og børnene var sammen hele tiden og boede i sådan nogle små hytter, at vi voksne ikke kunne komme til at skændes uden at børnene ville kunne høre det. Vi er et ægtepar, der aldrig skændes over alvorlige ting, men ofte ryger i totterne på hinanden over monstersmå ting, og vi ved, at vi altid bliver venner igen i løbet af nogle timer - jeg tror, rekorden er 12 timer. Da vi så sad derude og var overvildt modne til et skænderi, sagde jeg: Kan vi ikke bare sige "jeg hader dig" og så blive gode venner igen, på den måde undgår vi at vække børnene. Kan vi ikke bare tilgive hinanden. Og det gjorde vi så.

- Tilgivelse er et fantastisk vigtigt ord. Vi er ikke blevet verdensmestre, men der er ikke så meget stolekastning, som der var i starten af vores ægteskab.

Sidste år var hun, manden og børnene to uger i Nordafrika, og der skal ikke gå ret længe, før de skal ud og rejse igen.

- Men jeg mener ikke, at alle behøver at flintre til Vietnam og Afrika for at mærke, at de lever. Mindre kan gøre det. Jeg har et rigtig godt eksempel fra en venne-weekend, vi var på for nogle år siden i en ødegård i Sverige. Det var fredag aften, vi var lige kommet derop, var ved at blive småfulde og havde det virkelig hyggeligt. Så siger min veninde: "Skal vi ikke gå i seng nu, så vi er friske til i morgen." Underforstået, at i morgen aften var jo den rigtige aften at more sig på, i aften var den forkerte, da vi lige var kommet. Vi grinede og kastede noget i hovedet på hende og blev ved med at hygge os. Og det sjove var, at da hun næste aften puttede børn, faldt hun i søvn og kom ikke tilbage.

- Jeg tror, det er en helt klassisk måde for mange af os at tænke på: I morgen bliver det sjovt, i morgen har vi nemlig tænkt meget over menuen. Det er for mig indbegrebet af at leve sit liv helt galt.